

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming **Art. 3.5, tweede en vierde lid, Wnb**

Sloop en woningbouw te Maastricht

Zaaknummer: **2019-202535**

Kenmerk: 2019/67954

Datum besluit: 10 september 2019

Verzonden: 10 september 2019

1 Besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 1 maart 2019 een aanvraag om ontheffing van de verbodsbepaling als bedoeld in artikel 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van gemeente Maastricht voor de sloop van een voormalige basisschool en gymzaal, gevolgd door nieuwbouw.

Het betreft de locatie: Ponjaardruwe 15 en 31 te Maastricht.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2019-202535.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 3.8 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de sloop van een voormalige basisschool en gymzaal, gelegen aan de Ponjaardruwe 15 en 31 te Maastricht, gevolgd door nieuwbouw.
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende handelingen:
 - Het is verboden de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
 - Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) te beschadigen of te vernielen, artikel 3.5, vierde lid, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode 1 oktober 2019 t/m 31 oktober 2021;
5. dat de voorschriften betreffende mitigerende en compenserende maatregelen van kracht blijven na afloop van de periode van de ontheffing;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 1 maart 2019, aangevuld op 8 maart 2019, 8 augustus 2019 en 15 augustus 2019, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

1.1 Afschriften

Dit besluit is verzonden aan:

- Gemeente Maastricht, Postbus 1992, 6201 BZ te Maastricht

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- XXXX, Gerrit Zegelaarstraat 1, 6709 TA te Wageningen

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager. Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soort en beschreven handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor het plangebied bestaande uit de te slopen voormalige basisschool en gymzaal, gelegen aan de Ponjaardruwe 15 en 31 in Maastricht, zoals opgenomen in paragraaf 4.2 (figuur 1).
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Limburg indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient de start van de werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen voor die tijd digitaal bij ons te melden. Het meldingsformulier Wet natuurbescherming¹ vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Wet natuurbescherming, beschermde soorten, ontheffing).

Specifiek

7. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapporten 'Mitigatieplan gewone dwergvleermuis Ponjaardruwe 15 en 31, Maastricht', met kenmerk RA18565-01 van 13 augustus 2019 en 'Notitie tijdelijke mitigatie gewone dwergvleermuis Ponjaardruwe 15 en 31, Maastricht', met kenmerk 19-0213-MAAS van 12 augustus 2019.
8. De maatregelen, zoals opgenomen in bovengenoemde rapporten, en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.
9. Er worden voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden minstens acht alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd die geschikt zijn voor de gewone dwergvleermuis, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.
10. In de nieuwbouw worden minstens acht permanente verblijfplaatsen gerealiseerd die geschikt zijn voor de gewone dwergvleermuis, in de vorm van open stootvoegen of als dat niet mogelijk is in de vorm van inbouwkasten.

¹ Alleen als u niet digitaal kunt melden, stuurt u de melding per post naar: Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

Overige

11. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

Onder een deskundige wordt verstaan:

- a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
- b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
- c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
- d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
- e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
- f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

12. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 1 maart 2019, aangevuld op 8 maart 2019, 8 augustus 2019 en 15 augustus 2019, heeft aanvrager een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- Het is verboden de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
- Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) te beschadigen of te vernielen, artikel 3.5, vierde lid, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing en module soortenbescherming d.d. 13 augustus 2019;
- 'Mitigatieplan gewone dwergvleermuis, Ponjaardruwe 15 en 31, Maastricht', RA18565-01 d.d. 13 augustus 2019;
- 'Notitie tijdelijke mitigatie gewone dwergvleermuis Ponjaardruwe 15 en 31, Maastricht', 19-0213-MAAS d.d. 12 augustus 2019;
- 'Vleermuisonderzoek Ponjaardruwe 15 en 31 Maastricht', RA18478-01 d.d. 13 augustus 2019;
- Machtiging adviseur door aanvrager d.d. 23 januari 2019.

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Volledigheid van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In verband met het ontbreken van een aantal gegevens hebben wij van aanvrager op 8 maart 2019, 8 augustus 2019 en 15 augustus 2019 aanvullende gegevens ontvangen.

3.4 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten.

4.1 Habitatrichtlijnsoorten § 3.2

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikel genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

Aanvrager is voornemens de in het plangebied aanwezige bebouwing te slopen, de bestrating en lage beplanting te verwijderen, alle aanwezige bomen te kappen, de grond bouwrijp te maken en tot slot nieuwbouw te realiseren. Het plangebied is gelegen aan de Ponjaardruwe in Maastricht. In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt omsloten door de straten Ponjaardruwe (noordwest), Tournooiruwe (zuidwest) en Schepelruwe (zuidoost). Tussen het plangebied en de Schildruwe aan de noordoostkant bevinden zich woningen. De Tournooiruwe, Schepelruwe en Schildruwe zijn beplant met bomen. Het plangebied bestaat uit twee gebouwen: een gymnastiekzaal en een voormalige basisschool. Beide gebouwen zijn hoge, vierkante constructies met bakstenen muren en een plat dak. Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig: gazon (intensief beheerd grasland), gebouw met spouwmuur en gevelbetimmering (de gymzaal aan de Ponjaardruwe 15), gebouw met spouwmuur en daktrim (het schoolgebouw aan de Ponjaardruwe 31), lage opgaande begroeiing en dikke bomen zonder holtes (plataan, kastanje, iep, rode beuk en linde). Door het slopen zullen onvermijdelijk twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernield worden. Deze twee paarverblijfplaatsen worden door de gewone dwergvleermuisen ook als zomerverblijfplaats gebruikt. Hiervoor wordt ontheffing aangevraagd.

Figuur 1: Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven

4.3 Gewone dwergvleermuis

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden omdat het om de sloop van bestaande bebouwing gaat. De gebouwen staan nu leeg. Verbouwen is omslachtig want dan zouden zoveel aanpassingen dienen te worden gedaan, waarbij delen van de panden alsnog zouden moeten worden gesloopt, dat dit net zoveel verstoring van vleermuizen zou veroorzaken. Niets doen is geen optie, omdat de leegstaande gebouwen dan aantrekkelijk worden voor krakers. Ook is leegstand zonde van de totale oppervlakte van circa 0,19 hectare, waar aanvrager sociale huurwoningen wil realiseren.

Omdat er twee verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen, die in gebruik zijn zowel als paarverblijfplaats als zomerverblijfplaats, wordt een aangepaste werkwijze gehanteerd, om te voorkomen dat er gewone dwergvleermuizen gedood of verwond worden. In de muren van de gebouwen worden voorafgaand aan de sloop gaten gemaakt onder begeleiding van een vleermuisdeskundige. Nadat de gebouwen ongeschikt gemaakt zijn voor vleermuizen wordt minimaal vijf dagen met avondtemperaturen van meer dan 10 °C gewacht met het starten van de sloopwerkzaamheden. Een of twee dagen voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden wordt nog een ochtendronde uitgevoerd om te controleren of er geen vleermuizen in de gebouwen aanwezig zijn. Voor zover het gebruik van kunstmatige verlichting gedurende de werkzaamheden noodzakelijk is, wordt dit zoveel mogelijk beperkt.

De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats buiten de meest kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. Voor het ongeschikt maken van de gebouwen gelden twee periodes als minst kwetsbare periodes voor de gewone dwergvleermuis: de periode na de winterrust en voorafgaand aan de kraamperiode (1 april tot 15 mei) en de paarperiode vanaf begin september tot half oktober. Deze periodes kunnen, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, eerder of later beginnen of eindigen. Hierover moet een vleermuisdeskundige worden geraadpleegd. Aanvrager is voornemens om in het najaar van 2019 te starten met de sloopwerkzaamheden en het verwijderen van de vegetatie en bestrating. Kort na de sloop wordt gestart met de nieuwbouw. Deze zal eind 2021 gereed zijn.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Voor de handeling, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van de volgende belangen:

- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Sinds 2002 is het plangebied aangewezen en bestemd als woningbouwopgave. Omdat de locaties eigendom zijn van aanvrager is het mogelijk hier sociale huurwoningen te realiseren. Alternatieve locaties voor dit soort woningen zijn lastig te vinden, omdat aanvrager of woningcorporaties daarvan geen eigenaar zijn. Dit vormt een reden van sociale aard. Uit asbestonderzoek uitgevoerd in 2017 blijkt bovendien dat in alletwee de gebouwen op diverse plaatsen asbest aanwezig is. Het asbest is aangetroffen in gevel- en borstweringpanelen, asbestcementen platen, vensterbanken, asbestcementen buizen en vinylzeil. Wanneer dit asbest vrijkomt als gevolg van het verval van de gebouwen kan dit gevaar opleveren voor de volksgezondheid en openbare veiligheid. Tevens vormen de gebouwen door leegstand een aantrekkelijk doelwit voor eventuele criminele activiteiten en krakers. Ook hierdoor ontstaat een risico voor de openbare veiligheid.

De bovenstaande belangen wegen in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

4.3.3 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is een algemene vleermuissoort die vrijwel overal in Nederland wordt aangetroffen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Op grond van onze beleidsregels² wordt de gunstige staat van een soort lokaal beoordeeld. De gewone dwergvleermuis kan op grond van deze zelfde beleidsregels echter ook regionaal beoordeeld worden. Uit eerdere onderzoeken in de gemeente Maastricht blijkt dat de gewone dwergvleermuis op meerdere plekken voorkomt in de wijk waarin het plangebied zich bevindt (Malberg). Door de werkzaamheden verdwijnt geen essentieel foerageergebied en worden geen essentiële vliegroutes aangetast. In de directe omgeving zijn alternatieve foerageermogelijkheden in ruime mate aanwezig, in de vorm van akkerlanden rondom de wijk Malberg en het golfpark ten zuiden van het plangebied. Ter vervanging van de twee paarverblijfplaatsen, die tevens de functie van zomerverblijfplaats vervullen, en binnen maximaal 200 m van de oorspronkelijke verblijfplaatsen, zijn door een ecooloog inmiddels acht tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van vleermuiskasten. Omdat aanvankelijk de aanwezigheid van een kraamkolonie vermoed werd, zijn bovendien vier kraamkasten aangebracht aan stellages. Uiteindelijk bleek echter geen kraamkolonie aanwezig te zijn. Er is bij het plaatsen van de tijdelijke alternatieven rekening gehouden met een gewenningsperiode. Bij het realiseren van de nieuwbouw worden de nieuwbouwwoningen voorzien van open stootvoegen. In het plangebied zullen minstens acht open stootvoegen aanwezig zijn, bij voorkeur op verschillende windrichtingen. Als dit niet mogelijk blijkt, kunnen acht inbouwkasten voor vleermuizen worden geplaatst verspreid over de nieuwbouwwoningen.

² 'Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg', Provinciaal blad 2017 nr. 5634, artikel 4.5.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 Conclusie

4.4.1 Habitatrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de gewone dwergvleermuis voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, tweede en vierde lid, Wnb.

4.4.2 Overige en zorgplicht

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.